

ШЕВЧУК ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ

кандидат юридичних наук, асистент
кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
Радник Голови Державної служби України з контролю за наркотиками

РЕАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ СУБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ В СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИКІВ

Державний контроль повинен проводитись на основі чинного законодавства уповноваженими органами, посадовими особами, державними службовцями. Він впливає, зокрема, зі ст. 19 Конституції України, відповідно до якої органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачений Конституцією та законами України [1]. Отже, правова природа державного контролю в сфері обігу наркотиків проявляється в тому, що він проводиться визначеними державою органами та їх посадовими особами у межах і відповідно до норм права.

Варто звернути увагу, що публічний інтерес залежить від рівня правової культури та правосвідомості суб'єктів правотворчості, які і представляють інтереси держави. Тому те, в чому влада бачить загальне благо, може насправді розходитися з інтересами значної частини населення. Але у всякому разі вимоги, які пред'являються до об'єктів публічного управління, мають забезпечувати загальне благо народу та не можуть виражати приватний інтерес суб'єктів публічної адміністрації [2, с. 181].

Поняття «публічні інтереси» науковці трактують по-різному. Одні вчені розуміють публічні інтереси як визнані державою й забезпечені правом інтереси соціальної спільноти, задоволення яких слугує умовою й гарантією існування й розвитку, інші визначають публічний інтерес як життєво необхідний стан великих соціальних груп (включаючи суспільство в цілому), обов'язок щодо реалізації якого лежить на державі або як об'єктивно існуюче й охоронюване державою намагання досягти соціально значимого позитивного результату в рамках існуючих суспільних відносин.

На нашу думку, при дослідженні реалізації публічних інтересів суб'єктами державного контролю в сфері обігу наркотиків слід виходити з того, що основним елементом є важливі для суспільства є потреби та блага. Як відомо, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю (ст. 3), першочерговими завданнями є захист життя людини (ст. 27) та належна реалізація прав та свобод людини і громадянина й реальне втілення в життя конституційного припису (ст. 49), що закріплює право на охорону здоров'я [1]. Кожна людина має природне невід'ємне й неперушне право на охорону здоров'я [3].

Тож, варто погодитися з М. Васильєвою, яка при визначенні поняття «публічні інтереси» стверджує про два рівні їх прояву. По-перше, державний – в тій частині, яка відображає інтереси суспільства в цілому. По-друге, суспільний як інтереси громадянського суспільства тією мірою, яка відповідає рівню їх пізнання і яка може бути забезпечена правовим захистом [3, с. 64].

Реалізація публічних інтересів реалізації суб'єктами державного контролю в сфері обігу наркотиків пропонується визначати як відображені в праві відгармонізовані, збалансовані певним чином інтереси держави як організації політичної влади, інтереси всього суспільства (спільні інтереси його членів), а також значної його частини (територіальних громад), що захищаються чи можуть захищатися за ініціативою держави в особі її компетентних органів з метою відновлення порушеного правопорядку, попередження кризових явищ та забезпечення оптимальних умов для функціонування державно-організованого суспільства в цій сфері.

Нові умови розвитку держави, визначені Конституцією України, потребують нових підходів до системи державного контролю та її законодавчого забезпечення. Згідно з чинним законодавством в Україні, а саме у Стратегії державної політики щодо наркотиків

на період до 2020 року суб'єктами формування державної політики щодо наркотиків є: Президент України – з питань визначення і формування наркополітики та її стратегічних засад і напрямів; Верховна Рада України – у сфері законодавчого забезпечення наркополітики; Кабінет Міністрів України – з питань концептуального розроблення та реалізації наркополітики на засадах наркополітики як складової частини всіх сфер життєдіяльності суспільства; ДСКН України – з питань формування і забезпечення реалізації державної політики у сфері обігу наркотиків, запобігання та протидії їх незаконному обігу в межах наданих повноважень; здійснення державного регулювання, контролю та координації діяльності органів виконавчої влади у цій сфері; взаємодії та інформаційного обміну з міжнародними організаціями і компетентними органами іноземних держав, аналізу та оцінки впливу наркоманії та наркозлочинності на суспільство, економіку і міжнародні відносини, права та свободи людини; правоохоронні органи – у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків, їх аналогів та прекурсорів, проведення оперативно-розшукових заходів, виконання функцій виявлення, недопущення вчинення та розкриття злочинів; МОЗ – у сфері створення, виробництва, контролю якості та реалізації лікарських наркотичних засобів; надання медичної допомоги щодо їх застосування; лікування, профілактики та реабілітації наркозалежних осіб; МОН, Мінсоцполітики та інші центральні органи виконавчої влади – у сфері організаційно-практичного забезпечення профілактики та реабілітації наркозалежних осіб; заклади охорони здоров'я, реабілітаційні центри незалежно від форми власності – з питань профілактики, лікування, реабілітації наркозалежних осіб, ефективного застосування знеболюючих засобів при хронічних патологічних станах; органи місцевого самоврядування – з питань організації виконання законодавства у сфері обігу наркотиків та їх прекурсорів на відповідних територіях в межах їх повноважень [4].

Отже, реалізація контрольних повноважень суб'єктами контролю в сфері обігу наркотиків є конкретним і специфічним напрямом реалізації правової політики демократичної держави, відіграє важливу роль у забезпеченні функціонування основних інститутів громадянського суспільства, в чому і проявляється його публічний інтерес.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Галуцько В.В. Публічний інтерес в адміністративному праві / В.В. Галуцько // Форум права. – 2010. – № 4. – С. 178–82 [Електрон. ресурс]. – <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals>
3. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р., № 2801-ХІІ // Відом. Верхов. Ради України. – 1993. – № 4. – Ст. 19.
4. Васильєва М. И. Публичные интересы в экологическом праве / М. И. Васильева. – М.: Изд-во МГУ, 2003. – 424 с
5. Про схвалення Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року : розпорядження КМ України від 28. 08. 2013 р. № 735-р // Офіц. вісн. України. – 2013. – № 76. – Ст. 2829.